

**Directoraat-generaal voor
Internationale betrekkingen**
Directie Handelspolitiek en
Globalisering

Behandeld door
Exportcontrole en Strategische
Goederen

T 070 379 6467

memo

Leeswijzer bij Wet strategische diensten en
Uitvoeringsregeling wet strategische diensten

Datum
22 augustus 2012

Memonummer
BEB/HPG / 12015427

Informatiekopie aan

Bijlage(n)

Bij de Tweede Kamer-behandeling van het wetsvoorstel strategische diensten heeft de staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie in de nota naar aanleiding van het verslag¹ toegezegd een leeswijzer te publiceren bij de Wet strategische diensten. De leeswijzer heeft als belangrijkste doel dat de gebruiker relatief eenvoudig kan nagaan welke verplichtingen er zijn. De leeswijzer is een vereenvoudigde weergave van de inhoud van de Wet strategische diensten en de bijbehorende Uitvoeringsregeling wet strategische diensten. Dit document is met zorgvuldigheid opgesteld, maar u kunt hieraan geen rechten ontleen. De wetsteksten zijn doorslaggevend; raadpleeg voor de recentste versie <http://wetten.overheid.nl>.

1 – Om welke wettelijke regelingen gaat het?

- Wet strategische diensten: Regels inzake de controle op diensten die betrekking hebben op strategische goederen;
- Uitvoeringsregeling strategische diensten: Regeling van de Staatssecretaris van EL&I, houdende regels ter uitvoering van de Wet strategische diensten;
- Dual-use verordening: Verordening nr. 428/2009 van 5 mei 2009 tot instelling van een communautaire regeling voor controle op de uitvoer, de overbrenging, de tussenhandel en de doorvoer van producten voor tweërlei gebruik.

2 – Korte toelichting bij wet

De Wet strategische diensten (hierna Wsd) en de Uitvoeringsregeling wet strategische diensten (hierna Usd) zijn op 1 januari 2012 in werking getreden. De wet stelt regels voor drie soorten dienstverlening: niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie, technische bijstand en tussenhandel. Die zijn opgedeeld voor dual-use goederen in hoofdstuk 1, paragraaf 2, en militaire goederen in hoofdstuk 1, paragraaf 3. De Uitvoeringsregeling bevat nadere details bij de wet.

3 – Toelichting bij de artikelen

3.1 – Art. 2 en art. 8, Wsd: niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie

Niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie stond voorheen in een overgangsregeling, maar is nu in deze wet opgenomen. De juridische basis is

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011 32 665, nr. 6

anders, inhoudelijk **verandert niets**. De dual-use verordening bepaalt dat niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie net zo wordt behandeld als fysieke overdracht. Dat wil zeggen dat ook de overdracht van niet-tastbare zaken als uitvoer wordt beschouwd met de bijbehorende verplichtingen. Bij dual-use goederen is sprake van uitvoer bij overdracht uit de EU².

Art. 8 Wsd en de definities van militaire programmatuur en militaire technologie zijn opgesteld naar analogie van de definities van programmatuur en technologie in de dual-use verordening. Bij militaire goederen is sprake van uitvoer bij overdracht uit Nederland.

3.2 – Art. 3 en 9, Wsd: technische bijstand

De grondslag voor de regels voor technische bijstand ligt in een Europees Gemeenschappelijk Optreden, dat met de Wsd is geïmplementeerd in Nederland. Uitgangspunt: het is **verboden** te (helpen) "sleutelen" aan een massavernietigingswapen of aan militaire goederen voor een eindgebruiker in een land waarop een wapenembargo rust. Let op: hier staat niet dat het is verboden technische bijstand bij dual-use goederen te leveren die is bedoeld voor civiel gebruik. Die is namelijk **vergunningplichtig**.

Omdat technische bijstand al in de dual-use verordening stond (als onderdeel van de "technologie"-definitie), is sprake van enige overlap. Daarom sluit artikel 3, tweede lid onder a, Wsd, een dubbele vergunningplicht uit.

In Wsd art. 3, derde lid, staat de mogelijkheid om een **onthefing** te verlenen op het bovengenoemde verbod. Die is uitsluitend voor uitzonderlijke gevallen, en niet bedoeld voor regulier handelsverkeer. Voor het leveren van technische bijstand bij militaire goederen bestaat niet zo'n ontheffingsmogelijkheid.

3.3 – Art. 4-5-6-7 en 10, Wsd: tussenhandeldiensten

3.3.1 – Tussenhandeldiensten bij militaire goederen (art. 10, Wsd)

Tussenhandel bij militaire goederen is altijd **vergunningplichtig**³. Gebruik voor het aanvragen van een vergunning het (nieuwe) formulier 'aanvraag vergunning tussenhandel'. Let op: nevendiensten vallen niet onder de definitie van tussenhandel. Dat zijn vervoer, financiële diensten, verzekering, herverzekering, algemene reclame of algemene promotie m.b.t. militaire goederen.

3.3.2 – Tussenhandeldiensten bij dual-use goederen (art. 4-5-6-7, Wsd)

De bepalingen voor tussenhandel bij dual-use goederen zijn wat ingewikkelder. Er zijn drie definities van tussenhandel bij dual-use goederen: één EU-definitie (uit de dual-use verordening) en twee nationale definities. De tussenhandelaar hoeft zijn activiteiten niet precies aan een van de artikelen 4, 5 of 6 te kunnen toewijzen, maar het is wel belangrijk dat hij weet **dát** hij tussenhandeldiensten verricht en daar vervolgens naar handelt.

² Let hierbij niet alleen op art.2 van de dual-use verordening maar ook op art. 22.

³ Van deze vergunningplicht geldt een vrijstelling als de militaire goederen worden gebruikt door de Nederlandse strijdkrachten, ze eigendom zijn van en bestemd zijn voor NAVO-strijdkrachten of JFC in Brunssum, ze van ERA zijn, of als militaire voertuigen worden gebruikt door vreemde strijdkrachten bij vlootshouwen e.d. Zie voor details art. 4, Wsd.

Van tussenhandel bij dual-use goederen kan sprake zijn als de tussenhandel betrekking heeft op dual-use goederen van het ene derde land⁴ naar het andere derde land gaan, en als de dual-use goederen van een EU-lidstaat naar een derde land gaan. Daarbij is irrelevant waar ter wereld de tussenhandelaar zich bevindt (in een EU-lidstaat of in een derde land). Let op: nevendiensten vallen niet onder de definitie van tussenhandel. Dat zijn vervoer, financiële diensten, verzekering, herverzekering, algemene reclame of algemene promotie m.b.t. dual-use goederen.

Ad hoc-vergunningplicht

In het algemeen heeft de minister van EL&I bij tussenhandel bij dual-use goederen de **mogelijkheid een vergunningplicht** op te leggen (vergelijkbaar met de ad hoc-vergunningplicht bij goederen, ook wel catch-all genoemd). Het verlenen van tussenhandel bij dual-use goederen is dus in principe toegestaan zonder vergunning, tenzij u een brief van de minister van EL&I heeft gekregen dat een vergunning vereist is.

Mededelingsplicht

Wel bent u als tussenhandelaar in dual-use goederen **verplicht mededeling** te doen van het soort activiteiten dat u verricht. Dat is geregeld in art. 7, Wsd. U moet die mededeling doen **twee weken voorafgaand aan het verlenen van de tussenhandel** (art. 3, derde lid, Wsd).

Er zijn drie vormen van een mededeling: een **eenmalige mededeling**, een **wijziging van eenmalige mededeling** en een **mededeling per transactie**.

1. Iedereen die tussenhandeldiensten verleent, moet dat **eenmalig mededelen** vóór de eerste keer dat hij tussenhandeldiensten verleent. Gebruik het (nieuwe) formulier 'Mededeling tussenhandel goederen voor tweërlei gebruik'. Hierop vult u in algemene zin in bij wat voor soort transacties inzake dual-use goederen u bemiddelt en voor welke landen.
2. Mocht u opeens in andere goederen gaan tussenhandelen, of met andere landen gaan zakendoen (of zelf gaan verhuizen), dan moet u een **gewijzigde eenmalige mededeling** doen (art. 7, tweede lid, Wsd). Gebruik daarvoor hetzelfde formulier.
3. Levert u tussenhandeldiensten bij gevoelige dual-use goederen en/of gevoelige landen, dan moet u **per transactie een mededeling** doen (art. 7, derde lid, Wsd).

Gevoelige goederen staan genoemd in Wsd art. 7, derde lid onder a: een goed voor tweërlei gebruik genoemd in bijlage IIg⁵ van de dual-use verordening (dat zijn bijlage IV-goederen en enkele andere dual-use goederen).

Gevoelige landen als bedoeld in art. 7, derde lid onder b, Wsd staan in art. 2, Wsd: Afghanistan, Angola, Belarus, Birma/Myanmar, Congo, Egypte, Eritrea,

⁴ Een derde land is in het geval van dual-use goederen een niet-EU-lidstaat.

⁵ In de wet wordt verwezen naar 'deel 2 van bijlage II van dual-use verordening 428-2009', maar die is inmiddels vervangen door bijlage IIg.

Guinee, India, Irak, Iran, Israël, Ivoorkust, Libanon, Liberia, Libië, Noord-Korea, Pakistan, Soedan, Somalië, Syrië, Zimbabwe, Zuid-Soedan.

- Voor alle mededelingen geldt: het betreft géén verzoek om toestemming, de melder krijgt dus **geen antwoord** (behalve als we zouden besluiten een vergunningplicht op te leggen). Wel stuurt de CDIU een ontvangstbevestiging.
- U moet minimaal twee weken vóór de transactie de voorgenomen tussenhandel mededelen.
- U kunt geen mededelingen doen die gaan over tussenhandel bij militaire goederen. Dat soort tussenhandel is vergunningplichtig en hiervoor moet u een vergunning aanvragen met het formulier 'Aanvraag vergunning tussenhandel'.
- Krijgt u een vergunningplicht opgelegd voor tussenhandel bij dual-use goederen, dan moet u een formulier 'Aanvraag vergunning tussenhandel' indienen als u de transactie wenst voort te zetten (zie ook art. 5, Usd).

4 – Overige bepalingen

Paragraaf 5, 6, 7 en 8 van hoofdstuk 1 Wsd bevatten allerhande bepalingen. In paragraaf 5 staat onder meer dat overtreding van de wet in Nederland strafbaar is via de Wet economische delicten. In deze paragraaf staat ook dat – bij sommige artikelen – ook als een Nederlander of een vreemdeling die in Nederland vaste woon- of verblijfplaats heeft buiten Nederland de wet overtreedt, hij hiervoor kan worden vervolgd (art. 12, Wsd).

Nadere regels over de vergunningaanvraag en -verlening vindt u in de Usd (zie ook art. 14, Wsd), zoals welke gegevens zijn vereist bij mededelingen voor tussenhandel of vergunningaanvragen, of waar u die kunt aanvragen.

5 – Bonaire, Sint Eustatius, Saba

De wet bevat ook regels voor de BES-eilanden Bonaire, Sint Eustatius en Saba (zie hoofdstuk 2 Wsd). Die zijn inhoudelijk identiek aan de hierboven beschreven regels voor Nederland, maar de tekst is soms anders geformuleerd omdat het niet mogelijk is te verwijzen naar Europese regelgeving. De juridische formulering is anders, de inhoud dus niet.

6 – Wijzigingen in andere wetten en regelingen

Met deze wet zijn ook enkele artikelen in andere wetten en regelingen aangepast. De belangrijkste wijzigingen staan hieronder.

Art. 36, Wsd: FVS vervalt

Het Besluit financieel verkeer strategische goederen (FVS) is vervallen. Dit Besluit wordt min of meer vervangen door art. 10 Wsd (tussenhandel bij militaire goederen), al zijn nevendiensten in de nieuwe wet uitgezonderd.

Art. 6, Usd: Sanctieregeling tussenhandel

De Sanctieregeling tussenhandeldiensten 2009 is vervallen. Dit was een tijdelijke regeling om art. 5 van de dual-use verordening te implementeren, namelijk de mogelijkheid tot opleggen vergunningplicht bij tussenhandel bij dual-use goederen

die van derde land naar derde land gaan. Dat element is nu opgenomen in art. 4, Wsd.

Art. 34, Wsd: Nieuwe definitie invoer/uitvoer in Uitvoeringswet verdrag chemische wapens (alleen relevant voor kennisgevingsverplichtingen voor OPCW)

De definitiewijziging van in- en uitvoer (Wsd art. 34) betekent vooral dat bedrijven ook de overdracht binnen de EU van lijst 2- en lijst 3-stoffen moeten declareren als invoer en uitvoer, terwijl dit op basis van de douanewetgeving niet als invoer of uitvoer wordt gezien. Hierdoor hebben chemische bedrijven en handelaren in chemicaliën **de wettelijke plicht** een kennisgeving in te dienen. De meeste bedrijven deden dat al.